

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 26 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Michalewska

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2017 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa P. R. (1), P. R. (2), A. R., D. B. (1), T. R., M. R.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda P. R. (1) kwotę 23.151,95 zł (dwadzieścia trzy tysiące sto pięćdziesiąt jeden złotych i dziewięćdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. R. kwotę 17.363,96 zł (siedemnaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy złote i dziewięćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki D. B. (1) kwotę 4.340,99 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. R. kwotę 4.340,99 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

V. zasądza od pozwanego na rzecz powoda P. R. (2) kwotę 4.340,99 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

VI. zasądza od pozwanego na rzecz powoda T. R. kwotę 4.340,99 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

VII. w pozostałym zakresie żądania powodów oddala;

VIII. kosztami procesu obciąża pozwanego, przy czym szczegółowe rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu, przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla pełnomocnika powodów na poziomie minimalnym.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

Uzasadnienie wyroku końcowego z dnia 26 października 2017 roku

W **pozwie** wniesionym w dniu 28 sierpnia 2013 r. **powodowie W. R., P. R. (1), P. R. (2), A. R., D. B. (1), T. R. i M. R.**, działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz powodów, w stosunku 1/4 na rzecz W. R., w stosunku 3/24 na rzecz P. R. (1), w stosunku 3/24 na rzecz P. R. (2),

w stosunku 3/24 na rzecz A. R., w stosunku 3/24 na rzecz D. B. (1),

w stosunku 3/24 na rzecz T. R. i w stosunku 3/24 na rzecz M. R. kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym:

-30.000 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku mieszkalnym powodów,

-70.000 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości powodów.

Wnieśli także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że z dniem 28 lutego 2012 r. nieruchomość, której są współwłaścicielami położona w P. przy ul. (...) została objęta strefą wewnętrzną obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P.. Podnieśli, że na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) Nr XVIII/302/12 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P. wprowadzone zostały ograniczenia w zakresie przeznaczania terenów, wymagań technicznych dotyczących budynków oraz sposobu korzystania z terenów. Wskazali także, że funkcjonowanie lotniska P. – Ł. powoduje liczne uciążliwości dla właścicieli okolicznych nieruchomości, ograniczając możliwość skorzystania z nich zgodnie z przeznaczeniem. Powodowie wyjaśnili, że domagają się zasądzenia odszkodowania za zmniejszenie wartości ich nieruchomości w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania (...) oraz z tytułu nakładów na rewitalizację akustyczną budynku. (k. 1-42 akt).

Pismem z dnia 22 października 2013 r. powodowie wskazali, że po stronie powodowej zachodzi współuczestnictwo materialne oraz sprecyzowali, że domagają się zasądzenia od pozwanego następujących kwot:

-na rzecz W. R. kwoty 7.500 zł z tytułu nakładów i 17.500 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 25.000 zł,

-na rzecz P. R. (1) kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł,

-na rzecz P. R. (2) kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł,

-na rzecz A. R. kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł,

-na rzecz D. B. (1) kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł,

-na rzecz T. R. kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł,

-na rzecz M. R. kwoty 3.750 zł z tytułu nakładów i 8.750 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości czyli łącznie 12.500 zł. (k. 129-130 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 19 grudnia 2013 r. **pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.**, działając również przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie

od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że orzeczenia zapadłe w sprawach związanych z utworzeniem (...) dla lotniska wojskowego P. – K., na które powołuje się strona powodowa, mają dla przedmiotowej sprawy ograniczone znaczenie. Pozwany szczegółowo opisał różnice między wyżej wskazanym obszarem, a obszarem ograniczonego użytkowania dla lotniska P. –Ł., wskazując, że w pierwszym z obszarów wprowadzone ograniczenia były dalej idące.

Pozwany podkreślił, że objęcie obszarem ograniczonego użytkowania zabudowy mieszkaniowej położonej w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania miało na celu zagwarantowanie dodatkowej ochrony dla nieruchomości położonych w najbliższym otoczeniu lotniska. Zdaniem pozwanego, wprowadzenie (...) stabilizuje rynek nieruchomości, bowiem działalność pozwanego poddana jest większym rygorom, zaś poziom hałasu jest monitorowany i kontrolowany. Pozwany zwrócił uwagę, że (...) utworzono w oparciu o maksymalny poziom hałasu, nie zaś średni poziom hałasu emitowany przez lotnisko. Zatem zdaniem pozwanego, nie jest tak, że powodowie codziennie narażeni są na hałas na poziomie górnej granicy dopuszczalnej w (...). Pozwany zaakcentował również, że podjął szereg działań mających na celu ograniczenie hałasu emitowanego przez lotnisko jak m.in. ograniczanie liczby operacji lotniczych w porze nocnej do 12 startów i lądowań, czy wyłączenie z eksploatacji głośnych i przestarzałych samolotów pocztowych. Dodatkowo pozwany wprowadził procedurę koordynacji lotów, czego efektem jest m.in. zmniejszenie uciążliwości funkcjonowania lotniska w porze nocnej.

Pozwany zwrócił także uwagę, że powodowie nabywając nieruchomość mieli świadomość sąsiedztwa lotniska, które stale się rozbudowuje. Pozwany podniósł także, że raport oddziaływania na środowisko ma charakter prognostyczny i nie może stanowić źródła uprawnień ani obowiązków. (k. 140-174 akt).

Pismem procesowym z dnia 10 września 2014 r. powodowie wskazali, że w dniu 18 marca 2014 r. dokonali częściowego działu spadku, na mocy którego działka nr (...) przy ul. (...) przypadła w całości P. R. (1), zaś działka nr (...) przypadła: w części po 3/24 D. B. (1), A. R., P. R. (2) i T. R., a w części 12/24 przypadła M. R.. Powodowie podali także, że z uwagi na treści art. 192 pkt 3 kpc zbycie w toku sprawy rzeczy nie ma wpływu na dalszy przebieg postępowania. (k. 294-295 akt).

Pismem z dnia 15 kwietnia 2015 r. powodowie wyjaśnili, że na skutek częściowego działu spadku domagają się zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwoty 100.000 zł, w tym:

- na rzecz P. R. (1) kwoty 12.000 zł z tytułu nakładów i 28.000 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 40.000 zł,
- na rzecz M. R. kwotę 9.000 zł z tytułu nakładów i 21.000 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 30.000 zł,
- na rzecz D. B. (1) kwotę 2.250 zł z tytułu nakładów i 5.250 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 7.500 zł,
- na rzecz A. R. kwotę 2.250 zł z tytułu nakładów i 5.250 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 7.500 zł,
- na rzecz P. R. (2) kwotę 2.250 zł z tytułu nakładów i 5.250 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 7.500 zł,
- na rzecz T. R. kwotę 2.250 zł z tytułu nakładów i 5.250 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości, łącznie 7.500 zł.

Powodowie wyjaśnili także, że na skutek działu spadku powód W. R. nie jest już współwłaścicielem nieruchomości. Powodowie w piśmie wnieśli o zobowiązanie strony pozwanej do podania, czy wyraża zgodę na podstawie art. 192 pkt 3 kpc na wejście zamiast dotychczasowej reprezentacji strony powodowej do procesu powodów co do roszczenia wg powyższych udziałów (k. 455-456 akt).

Na rozprawie w dniu 8 czerwca 2015r. pełnomocnik pozwanego oświadczył, że nie sprzeciwia się temu (k. 593 akt).

Podczas rozprawy mającej miejsce w dniu 3 grudnia 2015 r. powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w wysokości 70.000 zł z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. od 28 sierpnia 2013 r.

Pismem z dnia 3 grudnia 2015 r., stanowiącym załącznik do protokołu rozprawy z dnia 3 grudnia 2015 r. powodowie wnieśli o przyznanie pełnomocnikowi powodów 3-krotności stawki minimalnej wynagrodzenia radcy prawnego oraz podtrzymali żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 28 marca 2013 r. do dnia zapłaty. (k. 850 akt).

W dniu 28 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał wyrok częściowy, w którym zasądził tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości od pozwanego na rzecz:

1. powoda P. R. (1) kwotę 27.600 zł (dwadzieścia siedem tysięcy sześćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
2. powódki M. R. kwotę 20.700 zł (dwadzieścia tysięcy siedemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
3. powódki D. B. (1) kwotę 5.175 zł (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
4. A. R. kwotę 5.175 zł (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
5. P. R. (2) kwotę 5.175 zł (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
6. powoda T. R. kwotę 5.175 zł (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;

W pozostałym zakresie żądania powodów oddalił oraz zwolnił od udziału w sprawie W. R. (k. 876-877).

W dniu 12 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie o sygnaturze akt I ACa 231/16 oddalił apelację pozwanego.

Pismem procesowym z dnia 24 lipca 2017 roku powodowie rozszerzyli żądanie pozwu w zakresie roszczenia o nakłady na wygłuszenie o kwotę 27.879,87 zł i wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz z tego tytułu kwoty 57.879,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w tym:

- 2/5 na rzecz powoda P. R. (1), tj. 23.151,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie;
- 3/10 na rzecz powódki M. R., tj. 17.363,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie;
- 3/40 na rzecz powódki D. B. (2), tj. 4.340,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie;
- 3/40 na rzecz powódki A. R., tj. 4.340,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie;
- 3/40 na rzecz powoda P. R. (2), tj. 4.340,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie;

- 3/40 na rzecz powoda T. R., tj. 4.340,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Uzasadniając roszczenie w zakresie odsetek od kwoty 57.879,87 zł liczonych od dnia wniesienia pozwu powodowie odwołali się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu oraz Sądu Najwyższego, zgodnie z którymi istotne jest to, że w dacie wezwania pozwanego do dobrowolnego spełnienia zobowiązania był on zobligowany do świadczenia z tytułu odszkodowania, co najmniej w tej samej wysokości, jak ostatecznie to przyjęto w zaskarżonym wyroku.

W piśmie procesowym z dnia 4 września 2017 roku pozwany potrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie powództwa w całości, w tym w zakresie żądania zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania. Pozwany wskazał, że powodowie nie wykazali wysokości nakładów.

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

Powodowie W. R., P. R. (1), P. R. (2), A. R., D. B. (1), T. R. i M. R. byli współwłaścicielami nieruchomości gruntowej położonej w P. przy ul. (...), obejmującej działkę nr (...) o łącznej powierzchni 0.2071 ha, dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Powodowi W. R. przysługiwał udział wynoszący $\frac{1}{4}$ w powyższej nieruchomości, zaś powodom: P. R. (1), P. R. (2), A. R., D. B. (1), T. R. i M. R. przysługiwały udziały wynoszące po $\frac{3}{24}$.

dowód: decyzja o warunkach zabudowy (k. 48-50 akt), wyniki analizy funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu (k. 51 -53 akt), wydruk i odpis zwykły księgi wieczystej KW nr (...) na dzień 27 sierpnia 2013 r. (k. 54-56 akt).

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę Nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., która weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r. Uchwała ta utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., podzielony na dwie strefy tzw. strefę wewnętrzną i tzw. strefę zewnętrzną, a w nim określiła ograniczenia w zakresie przeznaczania terenów, wymagań technicznych dotyczących budynków oraz sposobu korzystania z terenów.

Zgodnie z § 3 uchwały, granicę zewnętrzną obszaru ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie:

- 1) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
- 2) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
- 3) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;
- 4) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

W myśl postanowienia § 4 uchwały, w obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy:

1. **strefę zewnętrzną**, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, określona w § 3, a od wewnątrz linia będąca obwiednią;

a. izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia LAeqD = 60 dB oraz dla pory nocy LAeqN = 50 dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;

b. izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia LAeqD = 55 dB oraz dla pory nocy LAeqN = 45 dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;

2. **strefę wewnętrzną**, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy lotniska.

W obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono przeznaczania nowych terenów pod budowę szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz pod strefy ochronne A uzdrowisk (§ 7 uchwały).

W obszarze ograniczonego użytkowania określono następujące sposoby korzystania z terenów w strefie wewnętrznej (§ 8 ust. 2):

a) zabroniono budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

b) dopuszczono rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

c) zabroniono tworzenia stref ochronnych A uzdrowisk,

d) dopuszczono lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

W uchwale wprowadzono ponadto wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej (§ 9 ust. 2).

Na mocy tej uchwały opisana wyżej nieruchomość należąca do powodów, znalazła się w tzw. strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania.

Okoliczności niesporne, jak również dowody: pismo Ministerstwa Środowiska z dnia 16 lipca 2007 r. (k. 86 akt), decyzja z dnia (...) Dyrektora Ochrony Środowiska w P. z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” (k. 87-120, 512-515, 748-751 akt), płyta DVD zawierająca dokumentację złożoną przez (...) sp. z o.o., w tym dokument w postaci założeń do wyznaczenia obszaru ograniczonego użytkowania wokół użytkowania wokół lotniska Ł. w P. (k. 122), informacja odnośnie sposobu wdrożenia warunków realizacji projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (k. 200-205 akt), protokół kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony (...) w P. (k. 220-226 akt), wyciąg z raportu o oddziaływaniu na środowisko „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” (k. 227-228, 516-518, 691-697, 752-754 akt), mapa akustyczna miasta P. wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem z czerwca 2007 r. (k. 465-493i 696-702 akt), analiza oddziaływania na środowisko hałasu lotniczego od lotniska P. –Ł. – listopada 2007 r. (k. 665-678 akt), mapa akustyczna miasta P. wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem z czerwca 2008 r. (k. 703-719 akt), program ochrony środowiska przed hałasem z listopada 2013 r. (k. 720-725 akt).

Pismem z dnia 8 lipca 2013 r. powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie w wysokości 350.000 zł z tytułu szkody poniesionej przez nich w związku z położeniem nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania

i w sąsiedztwie lotniska P. – Ł. w P., w tym 200.000 zł z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości oraz 150.000 zł z tytułu zwrotu nakładów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego.

dowód: pismo z dnia 8 lipca 2013 r. zawierające zgłoszenie roszczenia (k. 46-47 akt).

Umową z dnia 18 marca 2014 r. powodowie dokonali częściowego działu spadku po zmarłej D. R.. Z umowy wynika, że nieruchomość dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) obejmująca działkę nr (...) o obszarze 0,2071 ha, została podzielona na działkę nr (...) o obszarze 0,0529 ha i działkę nr (...) o obszarze 0,1542 ha. Następnie działka nr (...) została podzielona na działkę nr (...) o obszarze 0,0331 ha i na działkę nr (...) o obszarze 0,1211 ha.

Powodowie dokonali częściowego działu spadku po zmarłej D. R., w ten sposób, że:

1. P. R. (1) nabył prawo własności zabudowanej działki nr (...) o obszarze wynoszącym 0,0529 ha oraz prawo własności niezabudowanej działki nr (...) o obszarze wynoszącym 0,0331 ha,
2. P. R. (2), A. R., D. B. (1) i T. R. zachowali przysługujące im dotychczas udziały wynoszące po 3/24 części w prawie własności zabudowanej działki nr (...) o obszarze 0,1211 ha,
3. M. R. nabyła udział 9/24 części w prawie własności działki nr (...), a przysługujący jej udział wynosi 12/24 części.

Obecnie działka nr (...) objęta jest księgą wieczystą o nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu. Z kolei działka nr (...) objęta jest księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu.

Udziały powodów po dziale spadku przy przyjęciu w dalszym ciągu istnienia całej nieruchomości kształtują się następująco: P. R. (1) przypada 8/20 całości, M. R. przypada 6/20 całości, D. B. (1), A. R., P. R. (2) oraz T. R. przepada po 3/40 całości.

okoliczność bezsporna, a ponadto dowód: umowa o częściowy dział spadku (k. 296-301 akt), odpis zwykły księgi wieczystej nr (...) (k. 457 akt), odpis zwykły księgi wieczystej nr (...) (k. 458 akt).

Nieruchomość zabudowana jest dwukondygnacyjnym, niepodpiwniczonym, budynkiem mieszkalnym w zabudowie wolnostojącej. Budynek wybudowany został w technologii tradycyjnej – murowanej. Zastosowano ściany trójwarstwowe murowane z pustaków (...) (S.) o grubości 22 cm, ocieplone styropianem o grubości 10 cm oraz cegły ceramicznej pełnej. Stropodach zbudowano wykorzystując strop z żelbetowych płyt korytkowych grubości 3,5 cm oraz strop A. o grubości 22 cm. Stropodach pokryty jest papą na lepiku i szlichtą cementową o grubości 4 cm. Okna PCV z szybą 4/16/4.

Pomieszczeniami podlegającymi ochronie akustycznej w budynku powodów są:

- na poziomie przyziemia pokój nr (...),
- na poziomie półpiętra pokoje nr (...) i kuchnia,
- na poziomie piętra pokoje nr (...).

dowód: opinia biegłego W. P. (k. 1136-1176 akt).

Dopuszczalne wartości dźwięków A przenikających do pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi w budynkach mieszkalnych określa Polska Norma (...). Natomiast wymaganą izolacyjność akustyczną przegród

budowlanych normuje Polska Norma (...) zastąpiona z dniem 1 października 2015 roku przez Polską Normę PN-B-02151-3:2015-10. Na obszarze ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P. obowiązują także przepisy prawa miejscowego, określone w uchwale nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P.. Nieruchomość powodów położona jest w strefie wewnętrznej, w której mogą występować wartości równoważnego poziomu hałasu A pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych przewyższające dla pory dnia $L_{AeqD}=60$ dB, a dla pory nocnej $L_{AeqN}=50$ dB, przy czym górna granica hałasu nie jest ustalona.

Budynek mieszkalny powodów spełniał wymogi Polskiej Normy (...) przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania z zakresu izolacyjności akustycznej. Po wprowadzeniu (...) budynek powodów nie spełnia Polskiej Normy PN-B- (...) (...) oraz (...)

Dla wymagań normy (...) i dla średniego poziomu ekspozycyjnego równego 89,4 dB; dla przedziału czasu odniesienia 16 godzin dla pory dnia i 8 godzin dla pory nocy oraz liczbie operacji lotniczych wyznaczonej z trzech najkorzystniejszych miesięcy 2015 roku, czyli dla 69,8 operacji lotniczych dla pory dnia i 9,7 operacji lotniczych dla pory nocy równoważny poziom dźwięku wyniesie dla pory dnia $L_{AeqD}=60,2$ dB, a dla pory nocnej $L_{AeqN}=54,7$ dB.

Dla wymagań normy (...) i dla średniego poziomu ekspozycyjnego równego 89,4 dB; dla przedziału czasu odniesienia 16 godzin dla pory dnia i 8 godzin dla pory nocy oraz liczbie operacji lotniczych dla sytuacji po wprowadzeniu (...) stan an rok 2034, czyli dla 120 operacji lotniczych dla pory dnia i 12 operacji dla lotniczych dla pory nocy, równoważny poziom dźwięku wyniesie dla pory dnia $L_{AeqD}=62,6$ dB, a dla pory nocnej $L_{AeqN}=55,6$ dB.

Maksymalny poziom hałasu dla wymagań normy PN-B- (...) -03:1999 wyniesie dla pory dnia $L_{A,MAX,śr,D}=85,1$ dB, a dla pory nocy $L_{A,MAX,śr,N}=82,4$ dB, natomiast dla wymagań normy PN-B- (...) -03:2015 dla pory nocy $L_{A,MAX,śr,N}=83,4$ dB.

Budynek powodów wymaga nakładów związanych z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P., polegających na wymianie okien na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej. Nadto, konieczne jest zastosowanie wentylacji nawiewno - wyciągowej w poszczególnych pomieszczeniach.

Wartość nakładów jakie powodowie powinni ponieść w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości położonej w P., ul. (...), w związku z określeniem na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków w zakresie w jakim dotyczą podwyższonych na tym obszarze wymagań izolacyjności akustycznej, zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12 z dnia 30 stycznia 2012 roku według aktualnych cen netto wynosi 53.592,47 zł, a według cen brutto 57.879,87 zł. Natomiast wartość netto nakładów według cen z sierpnia 2013 roku wyniesie 54.574,82 zł, a według cen brutto 58.940,80 zł.

dowód: opinia łączna biegłych z dziedziny akustyki W. P. oraz z dziedziny budownictwa Z. B. (k. 1097-1176 akt);

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych oraz opinii łącznej biegłych W. P. oraz Z. B..

Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu. Wiarygodność kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Na okoliczność ustalenia, czy budynek powodów posadowiony, przy ul. (...) w P. wymaga aktualnie dodatkowych nakładów w celu dotrzymania norm co do izolacyjności akustycznej w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania i poziomem hałasu spowodowanym działaniem (...), a jeżeli tak to jakiego rodzaju nakłady i o jakiej wartości powinny zostać poczynione celem doprowadzenia budynku znajdującego się na nieruchomości powodów do stanu zgodnego z tymi normami, przy uwzględnieniu cen z dnia sporządzenia opinii i cen z dnia wniesienia pozwu, tj. 28 sierpnia 2013 roku, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z dziedziny akustyki i budownictwa.

Pozwany zakwestionował opinię biegłego akustyka W. P. określając zakres nakładów akustycznych dla nieruchomości strony powodowej i wniósł o przesłuchanie tego biegłego na rozprawie. Pozwany wskazał, że biegły nie był zobowiązany do ustalania nakładów koniecznych na rok 2034 w oparciu o nieobowiązująca jeszcze normę PN –B- (...) -3:2015-10, w związku z czym biegły powinien był poprzestać na pierwszych dwóch wariantach, a więc na określeniu izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynku powodów dla stanu aktualnego i dla stanu sprzed wprowadzenia (...). Zdaniem pozwanego, biegły powinien wykorzystać jedynie dwie obowiązujące aktualnie normy. Pozwany podkreślił również, że budynek powinien spełniać wymagania odnośnie izolacyjności akustycznej fasad niezależnie od istnienia hałasu związanego z działalnością (...), w związku z czym biegły powinien wyjaśnić w jaki sposób w swojej opinii uwzględnił pozostałe źródła hałasu istniejące na nieruchomości powodów oraz w jaki sposób wyznaczył równoważny poziom hałasu od wszystkich źródeł hałasu.

Pozwany zakwestionował również opinię biegłego sądowego z dziedziny budownictwa Z. B. i wniósł o jego przesłuchanie na rozprawie. Pozwany wskazał, że całkowicie bezzasadne jest stosowanie przez biegłego systemu wentylacji nawiewno – wyciągowej z odzyskiem ciepła opartej na centrali wentylacyjnej na łączną kwotę ponad 16.000 zł brutto. Pozwany powołując się na opinie innych biegłych sporządzone w innych sprawach wskazał, że wystarczające jest zastosowanie zwykłych nawiewników okiennych lub ściennych. Pozwany podkreślił również, że hałas lotniczy nie ma charakteru ciągłego i pozwala na uchylanie okien, celem wymiany powietrza w pomieszczeniach. Natomiast zaproponowany przez biegłego rodzaj wentylacji doprowadziłby do podwyższenia standardu budynku, a zatem nie stanowi on nakładu koniecznego. Pozwany wniósł o wyjaśnienie przez biegłego, dlaczego biegły sporządzając wycenę okien oparł się wyłącznie na katalogu tylko dwóch producentów. Pozwany zakwestionował również przyjętą przez biegłego stawkę podatku VAT wynosząca 23% i wskazał, że powinna być zastosowana stawka podatku VAT wynosząca 8%. W rezultacie pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny budownictwa.

Na rozprawie w dniu 5 października 2017 roku biegły sądowy z dziedziny akustyki W. P. wyjaśnił, że nieruchomość powodów położona jest na osiedlu domów jednorodzinnych, gdzie poza drogami lokalnymi nie ma żadnych innych źródeł hałasu. Stąd też został wyznaczony poziom równoważny tylko od hałasu lotniczego. Biegły wyjaśnił również, że uwzględnił stan na 2034 rok, gdyż jest to stan docelowy i obejmuje 120 samolotów dla pory dnia i 12 dla pory nocy, a powodowie mogą nie mieć później możliwości dochodzenia roszczeń ponownie. Biegły wskazał również, że stosuje nową normę, gdyż na stronie internetowej Polskiego Komitetu Normalizacyjnego jest ona podana jako aktualna.

Na rozprawie w dniu 5 października 2017 roku biegły sądowy z dziedziny budownictwa wyjaśnił, że zgodnie z normami konieczna jest ciągła wymiana powietrza, a taką może zapewnić tylko zaproponowana przez biegłego wentylacja, która powoduje napływ świeżego, a zarazem odpływ zużytego powietrza. Natomiast wspomniana przez pozwanego wentylacja nie będzie zapewniała odpływu powietrza m. in. ze względu na długość przewodu kominowego, który w budynkach ze stropodachem lub poddaszem użytkowym wynosi w granicach 1,5 – 2 metrów. Biegły też wyraźnie podkreślił, że zamontowanie proponowanej przez niego wentylacji nie ma wpływu na wartość nieruchomości. Biegły wskazał również, że niezrozumiałą jest zarzut odnośnie stawki podatku VAT, gdyż zastosował 8%. Biegły dodał również, że stara norma z 1999 roku została już wycofana i dlatego należy stosować normę nową z 2015 roku, choć nie zostały wydane jeszcze do niej przepisy wykonawcze.

Wobec wyjaśnień biegłego w tym zakresie pozwany cofnął zarzut dotyczący stawki podatku VAT.

Biorąc pod uwagę wyczerpujące wyjaśnienia biegłych złożone na rozprawie, Sąd uznał zarzuty pozwanego w stosunku do opinii biegłego za bezzasadne.

Tym samym Sąd uznał opinię biegłych Z. B. i W. P. za w pełni wiarygodną, szczególnie, że opinia została sporządzona przez osoby kompetentne, dysponujące odpowiednim zasobem wiedzy. Opinia jest konsekwentna, jednoznaczna i stanowcza, a nadto została wydana z uwzględnieniem całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i badań własnych biegłego. Biegły w sposób szczegółowy przedstawił w swojej opinii przesłanki, na których się oparł formułując końcowe wnioski. Zaprezentowane w niej ustalenia poparte zostały rzeczową, logiczną i zgodną z zasadami poprawnego wnioskowania argumentacją, co pozwala stwierdzić, że ich autor dysponuje rzetelną wiedzą specjalistyczną w swojej dziedzinie i pozwala ją uznać za pełną i kompletną. Sąd uznał za prawidłowe działanie biegłego W. P. polegające na zastosowaniu do opracowania opinii normy PN-B- (...) (...) (Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych), która jest aktualna i figuruje w wykazie Polskich Norm prowadzonym przez Polski Komitet Normalizacyjny. Ponadto norma ta zastąpiła jej wcześniejszą wersję PN-B- (...) (...). Podkreślić należy, że jej stosowanie nie musi wynikać z konkretnego przepisu, albowiem zgodnie z treścią art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 2002r. o normalizacji stosowanie polskich norm jest dobrowolne, chociaż mogą być powołane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim (art. 5 ust. 4 cyt. ustawy).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd postanowieniem z 5 października 2017 r. oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny budownictwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustawodawca wskazał w art. 129 ust.2 i 136 ust.3 upoś, że szkoda może polegać na zmniejszeniu wartości nieruchomości oraz na konieczności poniesienia nakładów w celu dostosowania istniejących budynków do wymogów technicznych określonych w (...). Zatem wolą ustawodawcy było, aby oba wymienione typy szkody zostały naprawione na podstawie tych właśnie przepisów, bez konieczności sięgania do innych norm prawnych. Oczywiście przy spełnieniu pozostałych przesłanek, od których zależy obowiązek dłużnika naprawienia szkody.

Zgodnie z art. 136 ust. 3 w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

W rozpoznawanej sprawie powodowie domagając się odszkodowania wywodzili swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P. na mocy uchwały Nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P.. Jest niesporne, że na jej podstawie należąca do nich nieruchomość znalazła się w tzw. strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania.

Stosownie do przepisu art. 135 § 1 u.p.o.ś. obszar ograniczonego użytkowania tworzy się dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu.

Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały – art. 135 ust. 2 u.p.o.ś. Przed nowelizacją tego przepisu czynił to natomiast właściwy wojewoda w drodze rozporządzenia; przykładem tutaj jest chociażby lotnisko wojskowe P. – K.. Dla zakładów lub innych obiektów,

niewymienionych w art. 135 ust. 2 u.p.o.ś., czyni to rada powiatu, w drodze uchwały (art. 135 ust. 3 u.p.o.ś.). Zgodnie z treścią art. 135 ust. 3a u.p.o.ś. tworząc obszar ograniczonego użytkowania, wskazane organy określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego. Tworzące obszar ograniczonego użytkowania uchwała sejmiku województwa (uprzednio rozporządzenie właściwego wojewody) albo uchwała rady powiatu - po ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 2 i art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) - stają się aktami prawa miejscowego.

W ramach zgłoszonego powództwa powodowie domagali się odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym.

Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póż. 74). W przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do uznania, że wolą ustawodawcy było ograniczenie praw właścicieli nieruchomości i wprowadzenie wyjątku od przedstawionej ogólnej zasady, tym bardziej, że ustawa prawo ochrony środowiska miała ułatwić naprawienie szkód, a nie stwarzać dodatkowe bariery uzyskaniu odszkodowania. Gdyby przyjąć odmienne rozumowanie, oznaczałoby to nieuzasadnione uprzywilejowanie tych właścicieli nieruchomości, których sytuacja majątkowa umożliwia dokonanie nakładów w okresie dwóch lat od wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...), którego upływ jako terminu zawitego powoduje wygaśnięcie roszczeń. Powyższe dyskryminowało by tych właścicieli, którzy ze względu na sytuację majątkową nie są w stanie dokonać stosowanych nakładów. Wskazać należy, że szkoda w majątku powodów przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., tj. w dniu 28 lutego 2012 r. W tym miejscu wskazać należy, że kryteria poprawności klimatu akustycznego wewnątrz pomieszczeń określa norm(...) (...) „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach”. Zgodnie z ww. normą dopuszczalny równoważony poziom dźwięku A w pomieszczeniach mieszkalnych wynosi w dzień 40 dB i w nocy 30 dB, w kuchni i pomieszczeniach sanitarnych wynosi w dzień 45 dB, w nocy – 40 dB. Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony długotrwałym, średnim poziomem dźwięku A spowodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych dla budownictwa jednorodzinnego wynosi w dzień 60 dB i w nocy 55 dB. Natomiast polska norma PN-B-02151-3:2015-10 normuje wymaganą izolacyjność akustyczną przegród w budynkach i elementów budowlanych. Z opinii łącznej biegłych z dziedziny akustyki i budownictwa wynika, że budynek mieszkalny powodów przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania spełniał wymogi Polskiej Normy, tj. normy (...) z zakresu izolacyjności akustycznej. Natomiast po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania przedmiotowy budynek nie spełnia wymogów Polskiej Normy PN-B- (...) (...) dla stanu izolacyjności akustycznej określonej aktualnie, dla wartości poziomi miarodajnego wyznaczonego dla stanu 2015 roku, a także nie spełnia wymogów Polskiej Normy PM-B- (...) (...) dla stanu izolacyjności akustycznej określonej aktualnie, dla wartości poziomi miarodajnego wyznaczonego dla stanu 2034 roku. Budynek powodów wymaga zatem nakładów w postaci wymiany okien na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz zastosowania wentylacji mechanicznej, co ma bezpośredni związek z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P.. Wprawdzie pozwany zgłosił pod adresem opinii zarzuty, ale okazały się one niezasadne. Kwestionował m. in. konieczności montażu wentylacji mechanicznej wskazując, że zwiększy ona wartości nieruchomości. Niemniej jednak biegły sądowy z dziedziny budownictwa wyczerpująco i przekonująco wyjaśnił powody, dla których konieczne jest zastosowanie zaproponowanego przez niego w opinii rodzaju wentylacji, a jednocześnie podkreślił, że jej zamontowanie nie spowoduje wzrostu wartości nieruchomości. Odnośnie natomiast zarzutu dotyczącego nieuwzględniania innych źródeł hałasu przez biegłego akustyka, wyjaśnił on, że nieruchomość powodów położona jest na osiedlu domów jednorodzinnych, gdzie poza drogami lokalnymi

nie ma żadnych innych źródeł hałasu. Sąd w całości podziela pisemne opinie biegłych oraz złożone przez nich wyjaśnienia, w tym również określenie przez biegłego akustyka minimalnej izolacyjności akustycznej zewnętrznych przegród budowlanych zapewniającej spełnienie wymagań Polskiej Normy PN-B- (...) (...) po utworzeniu (...) dla docelowego stanu na rok 2034. Biegły sporządzający opinię w sprawie musi bowiem przyjąć maksymalny poziom hałasu związany z wprowadzeniem (...) dla lotniska Ł.. Nie ma znaczenia, czy został on na chwilę obecną osiągnięty, skoro może on wystąpić w przyszłości. Nie jest bowiem możliwe i zasadne z racjonalnego punktu widzenia, by właściciel nieruchomości położonej w (...) miał dostosowywać swój budynek do zachowania właściwego klimatu akustycznego etapowo, w zależności od poziomu hałasu występującego w określonym momencie.

W konsekwencji szkoda jaką ponieśli powodowie w związku z koniecznością poniesienia nakładów na rewitalizację wyniosła 57.879,87 zł. i taka też kwota podlegała łącznie zasądzeniu.

Uwzględniając udziały poszczególnych powodów w przedmiotowej nieruchomości zasądzono od pozwanego na rzecz powoda P. R. (1) kwotę 23.151,95 zł, na rzecz powódki M. R. kwotę 17.363,96 zł, na rzecz powódki D. B. (1) kwotę 4.340,99 zł, na rzecz powódki A. R. kwotę 4.340,99 zł, na rzecz powoda P. R. (2) kwotę 4.340,99 zł i na rzecz powoda T. R. kwotę 4.340,99 zł. (dział spadku, na podstawie którego doszło do zmiany wielkości udziałów powodów w nieruchomości położonej w P. przy ul. (...)) podpada pod pojęcie zbycia w rozumieniu art. 192 pkt 3 kpc, a więc możliwe stało się uwzględnienie tej zmiany, przy akceptacji pozwanego, przy ustalaniu przysługujących powodom kwot z tytułu odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości).

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c., zasądzając je od poszczególnych zasądzonych na rzecz powodów kwot od dnia 21 lipca 2017 roku. Zauważyć należy, że w dacie wydania opinii pozwany nie miał świadomości co do wysokości ustalonych przez biegłego kwot stanowiących zmniejszenie wartości nieruchomości. Odpis opinii biegłego pozwany odebrał w dniu 13 lipca 2017 roku (k. 1183 akt), Sąd zaś przyjął, że pozwany winien spełnić świadczenie w terminie 7 dni od doręczenia opinii. Tym samym, Sąd częściowo uwzględnił żądanie powodów i zasądził odsetki od poszczególnych zasądzonych na rzecz powodów kwot od dnia 21 lipca 2017 roku do dnia zapłaty.

Ze wskazanych wyżej względów Sąd oddalił żądanie powodów w pozostałym zakresie, a zatem co do odsetek ustawowych za okres od 28 sierpnia 2013 r. do dnia 20 lipca 2017 roku (punkt VII sentencji wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisów art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną, która przegrała niniejszy proces w przeważającej mierze, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 zd. 2), przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla pełnomocnika pozwanych na poziomie minimalnym.

/-/ SSO Małgorzata Małecka